*शिरःप्रदान n. *das Hingeben des Kopfes, — des Lebens.*

*शिरःफल m. *Cocosnussbaum.*

*शिरज m. *Kopfhaar.*

शिरश्छेद m. (Ind. St. 15,331. 441) und °छेदन n. *das Kopfabschlagen, Kopfabreissen.*

शिरःशाटक *Kopfbinde, Turban* Râǵat. 6,100.

शिरःशिल n. N. pr. einer Festung.

शिरःशूल n. *heftiger Kopfschmerz* Kâmpaka 303.

शिरःशेष Adj. *von dem nur der Kopf übrig blieb;* m. Bez. Râhu's.

°शिरःश्रित् Adj. *am oberen Ende von — befindlich* Çiç. 20,52.

शिरस् n. 1) *Haupt, Kopf.* Acc. mit दा *den Kopf —, d. i. das Leben hingeben;* mit धर् *den Kopf in die Höhe halten;* mit वह् *den Kopf hoch tragen, stolz sein;* mit dem Caus. von वर्त् *den Kopf hinhalten,* so v. a. *sich zur Strafe bereit erklären* (wenn der Andere durch ein Gottesurtheil gereinigt wird). In dieser Verbindung wird aber शिरस् wie शीर्ष durch *Geldstrafe* erklärt und वर्तय् in der Bed. von अङ्गी-कर् gefasst; vgl. Comm. zu Vishṇus. 9,20. Instr. mit ग्रह्, धा (Çiç. 16,46), धर्, वि-धर्, भर्, वह् *auf den Kopf legen, auf dem Kopfe halten, — tragen;* mit कर् *auf den Kopf legen,* so v. a. *ehrerbietig entgegennehmen, in hohen Ehren halten;* mit प्र-ग्रह्, गम्, अभि-गम्, या, प्र-नम्, नि-पत्, प्रणि-पत् *mit dem Kopfe berühren, — sich verneigen* u. s. w. Loc. mit कर् und नि-धा (179,10) *auf den Kopf legen;* mit स्था *sich auf dem Kopfe befinden* und *auf Jmds K. hängen,* so v. a. *nahe hervorstehen* und *hoch über —* (Gen.) *stehen.* — 2) *das obere Ende, Spitze, Gipfel, Vordertheil.* युद्धस्य so v. a. *Vordertreffen* Çiç. 19,22. — 3) *Anfang* (eines Liedes, Spruches). — 4) *Haupt,* so v. a. *der Oberste, Erste.* — 5) Bezeichnung *des Spruches* आपो ज्योतिरापो ऽमृतम् Baudh. 4,1,28. Vishṇus. 55,9. Jâǵñ. 1,23. Vasishṭha 25,13. Pl. 21,6. fgg. — 6) Name eines Sâman Lâṭj. 10,9,5. इन्द्रस्य शिरः Ârsh. Br.

शिरस = शिरस् in सहस्रशिरसोदर.

शिरसिज m. (adj. Comp. f. आ) *Kopfhaar* Kâd. 201,24 (338,3).

शिरसिरुह m. dass.

शिरस्क 1) am Ende eines adj. Comp. (Nom. abstr. °त्व n.) = शिरस् 1) 3) und 5) (Kull. zu M. 2, 83). — 2) m. (*n.) *Helm* Hem. Par. 1,85.

शिरस्तस् Adv. *aus dem Kopfe, vom K. her, vom K. an, zu Häupten* (niederlegen).

शिरस्त्र n. *Helm* 321,6. Vikramâṅkaṅ. 15,76. Hem. Par. 1,84.

शिरस्त्राण n. 1) dass. — 2) *Schädel* Râǵan. 18,76.

शिरस्नात Adj. = शिरःस्नात MBh. 13,104,70.

*शिरस्पद् im Gegensatz zu अधस्पद्.

*शिरस्य्, °स्यति = शिर इच्छति.

*शिरस्य 1) Adj. = शिर इव. — 2) m. *Kopfhaar und sauberes H.*

शिरःस्थ Adj. *auf dem Kopfe befindlich* und *über Jmds Haupte schwebend* (in übertragener Bed.) Spr. 7754.

शिरःस्थान n. *Hauptort.*

शिरःस्थित Adj. *im Schädel befindlich, — gebildet* (Laut) Çikshâ 37 in Ind. St. 4,108.

शिरःस्नात Adj. *der sich den Kopf gereinigt —, — parfümirt hat* Hariv. 1289. R. 5,3,29. 6,99,6. Mârk. P. 34,36.

शिरःस्नान n. *das Reinigen —, Parfümiren des Kopfes* Varâh. Bṛh. S. 77,4.5. Mârk. P. 34,35. Bhâg. P. 3,23,31.

शिरःस्रज् f. *ein auf dem Kopfe getragener Kranz* Hemâdri 2,*a*,87,7.

शिरा f. und शिराल Adj. = सिरा und सिराल.

*शिरि Adj. und m. = छिन्न, कृत्त, शलभ, खड्ग, शर.

शिरिणा f. etwa *Verschlag, Kammer.* Nach Nigh. *Nacht.*

शिरिम्बिठ m. nach Jâska *Wolke.*

शिरिशिरा onomatop. mit भू *zischen* Âpast. Çr. 9,6,10.

शिरिशिराय्, °यते *zischen* Comm. zu Âpast. Çr. 9,6,10.

शिरीष 1) m. *Acacia Sirissa* Râǵan. 9,58. n. *die Blüthe.* — 2) *m. Pl. N. pr. eines Dorfes Pat. zu P. 1,2,51.

शिरीषक 1) m. N. pr. eines Schlangendämons. — 2) *f. °षिका *ein best. Baum* Madanav. 62,70. Bhâvapr. 1,236.

*शिरीषपत्रा f. *eine weiss blühende* Kaṭabhî Râǵan. 9,152.

*शिरीषिक Adj. von शिरीष.

शिरीषिन् 1) m. N. pr. eines Sohnes des Viçvâmitra. — 2) *f. षिणी *eine an Çirîsha reiche Gegend.*

शिरोगत Adj. = शिरःस्थित Çikshâ 37 in Ind. St. 4,108.

शिरोगद् m. *Kopfkrankheit.*

*शिरोगृह n. *ein Zimmer auf dem Dache eines Hauses.*

शिरोगौरव n. *ein schwerer Kopf.*

शिरोग्रीव n. Sg. *Kopf und Nacken* Maitr. S. 1, 11,6 (167,12).

शिरोघात m. *ein Schlag auf den Kopf.*

शिरोज्ञ n. Pl. *Kopfhaar.*

*शिरोज्ञानु n. gaṇa राजदन्तादि.

शिरोज्वर m. *Fieber mit Kopfschmerz.*

शिरोदामन् n. *Kopfbinde.*

शिरोदुःख n. *Kopfschmerz.*

शिरोधर m., gewöhnlich °धरा f. (adj. Comp. f. आ) *Nacken, Hals.*

शिरोधरणीय Adj. *auf dem Kopfe zu tragen* und *hoch in Ehren zu halten* Dhûrtas. 2,6.

शिरोधामन् n. *Kopfende* (eines Bettes) Kâd. 18, 19.20. v. l. शिरोभाग.

शिरोधार्य Adj. = °धरणीय Bhâm. V. 1,26.

शिरोधि m. *Nacken, Hals* Çiç. 5,65.

शिरोधूनन n. *das Schütteln des Kopfes.*

शिरोध्र m. *Nacken, Hals.*

शिरोनति f. *Verneigung des Hauptes* Spr. 1716.

शिरोन्यास m. *das Hängenlassen des Kopfes* Kâraka 6,23.

शिरोपस्थायिन् Adj. = शिरोवर्तिन् Nârada (a.) 2,1,269.

शिरोपि f. Mân. Gṛhj. 2,1 fehlerhaft für शिरोऽर्ति. Statt dessen शीर्षक्ति AV. 12,2,20.

*शिरोबीज n. gaṇa राजदन्तादि in der Kâç.

*शिरोभव m. *Kopfhaar* Gal.

शिरोभाग m. 1) *Gipfel* (eines Baumes). — 2) *Kopfende* (eines Bettes) Kâd. (1793) 29,6 (v. l. शिरोधामन्). Harshaṅ. 92,5. 115,9. शयनीय° Kâd. 80,1 (145,14).

शिरोऽभिताप m. *Kopfschmerz* MBh. 3,297,70. Suçr. 2,319,4.

शिरोभूषण n. *Kopfschmuck.*

शिरोभूषणाय्, °यते *einen Kopfschmuck bilden.*

शिरोमणि m. 1) *ein auf dem Kopfe getragenes Juwel, Diadem.* In übertragener Bed. so v. a. *die Krone von, der Erste —, der Schlimmste unter* (Gen. oder im Comp. vorangehend) Hem. Par. 1, 322. 390. Uttamaṅ. 91. Nom. abstr. °ता f. 147. — 2) Titel verschiedener aussergewöhnlicher Werke S. S. S. 2. Opp. Cat. 1. °खण्डन n. und °व्याख्या f. ebend. — 3) Bez. bekannter ausgezeichneter Gelehrter.

शिरोमणिमथुरानाथीय n. Titel eines Werkes Opp. Cat. 1.

*शिरोमर्मन् m. *Wildschwein.*

शिरोमात्रावशेष Adj. *von dem nur der Kopf übrig geblieben ist* (Râhu).

शिरोमुख n. Sg. *Kopf und Gesicht* Âçv. Gṛhj. 4,3,20.

शिरोमौलि m. *Diadem* als Bez. einer bekannten bedeutenden Persönlichkeit.

शिरोरक्षिन् m. *Leibdiener —, Trabant eines Für-*